

FONS APEL·LES MESTRE I OÑÓS

1. Àrea d'Identificació

1.1 Codi de referència

CAT CEDOC 3.24

1.2 Nivell de descripció

Fons

1.3 Títol

Fons Apel·les Mestres

1.4 Data/es

(1876-1936)

1.5 Volum i suport

3 capsos d'arxiu i 10 volums

2. Àrea de context

2.1. Nom del/s productor/s

Apel·les Mestres i Oñós (Barcelona, 1854 - 1936)

2.2. Història del/s productor/s

Nascut a Barcelona el 1854, Apel·les Mestres, fou un artista polifacètic: dibuixant, músic, escriptor i escenògraf. Va viatjar per Espanya, Japó i França, fent estades a París. On es va casar amb una parisenc, Laura Ràdenez. Encara que la seva activitat professional era la de dibuixant, la seva concepció total de l'obra d'art va fer que es dediqués també a la música i a la literatura. Com a escriptor, és autor d'una sèrie de poemes narratius, sovint llegendaris, que s'utilitzaren com a argument de peces dramàtiques breus, musicades per diferents compositors. La seva carrera teatral va començar el 1883, amb l'estrena de "La nit al bosc", amb música de Josep Rodoreda. Altres obres seves són: "La Rosons" (1901); "La viola d'or" (1910) amb música d'Enric Morera; "Picarol" (1901); "Gaziel" (1906); i "Liliana" (1911) amb música d'Enric Granados. Així mateix és autor d'un llibre i d'un himne sobre Ansem Clavé. Entre 1877 i 1885, col·laborà en revistes catalanes com "La Campana de Gràcia" i "L'Esquella de la Torratxa". Apel·les Mestres concebia el llibre com a un objecte global, escrivia els poemes, els il·lustrava, hi posava la música, i tenia cura de l'edició, el seu disseny i relleu. Se'l considera un innovador i iniciador del modernisme. A partir de 1914, a causa de la ceguera, va deixar de dibuixar i es dedicà a la composició de nombroses cançons generalment inspirades en aires populars, per a veu i piano, dictant la melodia que transcrivien músics professionals, com Joan Massià i Frederic Lliurat. Compositors com Enric Morera, Cassià Casademont, Celestí Sadurní, Josep Rodoreda, Lluïsa Casagemas, Joan Salvat, Eugeni Badia, Carme Karr i Enric Obiols, varen posar música als seus

poemes. Durant la I Guerra Mundial, es va posicionar a favor dels aliats als quals dedicà l'himne "No passareu". Per aquest motiu, el 1920, el govern francès li va atorgar la Creu de la Legió d'Honor. Apel·les Mestres morí el 19 de juliol de 1936.

2.3. Història arxivística

El fons va ingressar al CEDOC amb un inventari manuscrit previ, incomplet. El segell d'Apel·les Mestres, present en moltes de les partitures, i del ex-libris de la seva esposa, Laura Ràdenez, en els volums relligats, ha permès la identificació i unificació del fons i la redacció de l'inventari, l'any 2018.

2.4. Dades sobre l'ingrés

Donatiu dels Hereus de confiança d'Apel·les Mestres i Oñós

3. Àrea de contingut i estructura

3.1. Abast i contingut

La major part del fons està format per partitures de música impresa preferentment composicions per a veu i piano (cançons, valsos, gavotes) amb música d'autors com Celestí Sadurní, Borràs de Palau, Carmen Karr, Cassià Casademont, Joan Lamote de Grignon, entre molts altres compositors d'àmbit internacional. També una part de partitures de música manuscrita amb autors com Eduard Granados, Apel·les Mestres, Lluïsa Casagemas, Enric Obiols, moltes d'elles relligades, i amb dedicatòries adreçades a Apel·les Mestres. Destaquem una petita part de correspondència com per exemple cartes d'Apel·les Mestres amb la "Societat Euterpe" i amb la "Comissió executiva del Cinquantenari de la fundació del Cors de Clavé.

3.2 Sistema d'organització

1. Partitura manuscrita
2. Partitura impresa
3. Volums relligats de partitures
4. Correspondència personal

4. Àrea de condicions d'accés i ús

4.1. Condicions d'accés

Lliure

4.2. Condicions de reproducció

Es podran reproduir totes les obres que siguin de domini públic o estiguin exhaurides. Per la reproducció de les obres que no pertanyen al domini públic, només serà possible per ús privat del sol·licitant i exclusivament per fins d'investigació, respectant la legislació vigent de la Llei de Propietat intel·lectual.

4.3. Llengües i escriptures dels documents

Català, Castellà i francès

4.4 Característiques físiques i requeriments tècnics

En general, el fons presenta un bon estat de conservació, exceptuant la premsa, en un estat regular per les característiques del paper i la tinta.

7. Àrea de control de la descripció

7.1. Autoria i data/es (OB)

Cristina Forns de Rivera, el 26/09/2018

7.3. Regles o convencions (OP)

NODAC. Norma de Descripció arxivística de Catalunya